

Чи передбачена відповідальність у разі встановлення контролюючим органом після 05.01.2018 відсутності щоденних записів та/або не підклеювання фіскальних звітних чеків до відповідних сторінок в ОРО, які були вчинені до зазначеної дати?

ЗІР, категорія 109.19

Частиною першою ст. 58 Конституції України передбачено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні їй відповідати.

З набранням чинності 05.01.2018 постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» (далі – Положення № 148), відповідно до якої втратила чинність, зокрема постанова Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року № 637 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» (далі – Положення № 637), оприбуткування готівки – проведення суб'єктами господарювання обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій книзі/книзі обліку доходів і витрат/книзі обліку доходів/фіскальному звітному чеку/розрахунковій квитанції (п.п. 18 п. 3 розд. I Положення № 148).

Водночас, п. 2.6 глави 2 Положення № 637 було передбачено, що уся готівка, що надходить до кас, має своєчасно (у день одержання готівкових коштів) та в повній сумі оприбутковуватися.

Так, відповідно до п. 1.2 глави 1 Положення № 637 оприбуткування готівки – проведення підприємствами і підприємцями обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій книзі, книзі обліку доходів і витрат, книзі обліку розрахункових операцій (далі – книга ОРО).

У разі проведення готівкових розрахунків із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) або використанням розрахункової книжки (далі – РК) оприбуткуванням готівки є здійснення обліку зазначених готівкових коштів у повній сумі їх фактичних надходжень у книзі ОРО на підставі фіскальних звітних чеків РРО (даних РК).

Згідно з пп. 1, 2 глави 4 розд. II Порядку реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.06.2016 № 547 із змінами та доповненнями (далі – Порядок), суб'єкт господарювання повинен забезпечити використання книги ОРО з тим РРО, до якого така книга зареєстрована, та зберігання в господарській одиниці останньої належним чином закінченої книги ОРО (це положення не поширюється на транспортні засоби, об'єкти виїзної торгівлі та пересувної торговельної мережі).

Пунктом 6 глави 4 розд. II Порядку встановлено, що використання книги ОРО, зареєстрованої на РРО, передбачає, зокрема:

- підклеювання фіскальних звітних чеків до відповідних сторінок книги ОРО;
- щоденне виконання записів (у разі здійснення розрахункових операцій) про рух готівки та суми розрахунків, при цьому дані за сумами, отриманими від покупців (клієнтів), та дані за сумами, виданими покупцям (клієнтам), записуються окремо.

Отже, невиконання щоденних записів (у разі здійснення розрахункових операцій) про рух готівки та суми розрахунків, не підклеювання фіскальних звітних чеків до відповідних сторінок книги ОРО призводить до порушення обліку готівкових коштів у повній сумі їх фактичних надходжень, що відображається у книзі ОРО на підставі фіскальних звітних чеків РРО, тобто до неопробування готівки.

Згідно з ст. 1 Указу Президента України від 12 червня 1995 року № 436/95 «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» із змінами та доповненнями за неопробування (неповне та/або несвоєчасне) опробування у касах готівки до суб'єктів підприємницької діяльності, застосовуються фінансові санкції у п'ятикратному розмірі неопробуваної суми.

Крім того, ст. 26 Закону України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами та доповненнями (далі – Закон № 265) встановлено, зокрема, що посадові особи та працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг за порушення вимог Закону № 265 притягуються контролюючими органами до адміністративної відповідальності згідно з законом.

Враховуючи зазначене вище, у разі встановлення контролюючим органом в ході перевірки суб'єкта господарювання порушення опробування готівки, зокрема невиконання щоденних записів (у разі здійснення розрахункових операцій) про рух готівки та суми розрахунків, не підклеювання фіскальних звітних чеків до відповідних сторінок книги ОРО, вчинені до 05.01.2018, застосовується фінансова та адміністративна відповідальність.